

МАРКЕТИНГ

Завальницька Н.Б.

*кандидат економічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка*

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТУРПРОДУКТІВ

Сьогодні туризм визнано однією з пріоритетних галузей економіки України, тому завдання оптимального управління конкурентоспроможністю туристичного продукту є вкрай актуальним і важливим, адже саме конкурентоспроможний турпродукт зможе повністю задовольнити зростаючі вимоги споживача та забезпечити прибуток для виробника. І чим якісніше будуть задоволені запити споживача, тим більші вигоди отримає виробник. Ці вигоди будуть виражатися не лише у фінансових показниках, а, в першу чергу, у формуванні позитивного образу, бренду, що в кінцевому рахунку знову ж таки призводить до фінансових переваг. Конкурентоспроможність товару – це ті властивості, які відрізняють його від товару (послуги) конкурента за ступенем відповідності конкретній суспільній потребі й за витратами щодо її задоволення. Чим вищий ступінь задоволення споживачів товаром і менший рівень витрат на його виробництво, тим вищим є показник його конкурентоспроможності. При цьому споживач прагне витратити якнайменше коштів для придбання й споживання товару.

Чимало вчених намагалися кількісно виміряти конкурентоспроможність товару, однак до сьогодні однозначної відповіді на це питання не отримано. Значним внеском у вирішення цієї проблеми стали роботи американського економіста М. Портера, який ввів поняття «цінності товару для споживача», як нової базової категорії. За його твердженням фірма-споживач здійснює свою діяльність з метою отримання прибутку, а тому з її точки зору цінність будь-якого придбаного товару прямо залежить від прибутку, який принесе використання цього товару. Ця величина є конкретною й може бути підрахованою. В умовах підвищення ціни вигідність придбання товару фірми-споживача зменшується до тієї межі, коли додаткові витрати зрівнюються з додатковими доходами. Ця величина задовольняє знамените правило рівності граничних витрат граничному доходу, однак не з точки зору виробника, а з позицій споживача. Виходячи з цього, споживчою цінністю товару є максимальна ціна, яку споживач готовий заплатити за нього [5].

Вагомий внесок в дослідження проблем управління конкурентоспроможністю зробили Портер М., Ансофф І., Градов А.П., Дикань В.Л., Іванов І.Б., Герчикова І.Н., Мазаракі А.А., Ушакова Н.М., Литвиненко А.Т., Смолін І.В., Балабанова І.В. та інші, які встановили загальні закономірності, виявили особливості формування та спрогнозували стратегію

управління конкурентоспроможності товарів та підприємств на національному та міжнародному ринках.

Однак, на нашу думку, успішне забезпечення конкурентоспроможності товару можливе, в першу чергу, за рахунок того, що будуть враховані не лише перманентні, але й особливі та специфічні запити потенційного цільового споживача. З огляду на це, мета дослідження полягає у висвітленні процесу формування конкурентоспроможного турпродукту з максимальним врахуванням запитів його цільових покупців. До прикладу, створимо історично-ностальгійний тур, який може вважатися конкурентоспроможним тими потенційними його споживачами, які закохані в історію та мають польське родове коріння: маршрут: м. Львів – м. Городок (ознайомлення з історією міста, його пам'ятками архітектури та історії, зокрема Церквою Миколая з дзвіницею (1510 р.), Дерев'яною Іванівською церквою (1670 р.), Костелом з дзвіницею (XV-XVIII ст.), Млином (початку XVI ст.), Дзвіницею (XVIII ст.), Городоцькою ратушею) – м. Комарно (ознайомлення з історією міста та пам'ятками архітектури, відвідини руїн замку Лянцкоронських, ознайомлення з видатними постатями, які народились в м. Комарно, відвідування Малої академії мистецтв) – м. Великий Любінь (відвідування палацу Бруницьких, католицького костелу Богоматері Ченстиховської, дерев'яної Миколаївської церкви (1854 р.), санаторію «Великий Любінь») – м. Львів; тривалість: 1 день; загальна протяжність маршруту: 93,5 км.

Городок – місто, адміністративний центр Городоцького району Львівської області. 1213 р. – перша літописна згадка про Городок, що входив до складу Галицько-Волинського князівства. Пов'язана ця згадка із боротьбою руських князів Данила Галицького та Мстислава Удатного за землі Галицько-Волинського князівства, на які претендували польський король Лесько й угорський королевич Коломан. Древній Городок мав вигляд фортеці, яка була оточена водами Верещиці, ставами та важко доступними болотами. Вдале розташування міста дає змогу стати важливим торговельним центром. Особливо знаними були склади кухонної солі, тому місто стали називати Городок Сільний. Мішок із сіллю і тепер зображений на гербі та прапорі міста.

У 1389 р. король Ягайло надає Городку Магдебурзьке право, чим сприяє зростанню добробуту місцевих мешканців. Старовинні будівлі монастиря і костьолу, які були збудовані за короля Ягайла, збереглися й досі. В 1420 р. король Ягайло поселив в місті 6 католицьких монахів з Ордена Францішканців. Королівський уряд побудував для них костьол і монастир біля замку. Українців ж витіснили на Львівське, Вишнянське, Заставське передмістя.

У другій половині XVII-XVIII ст. місто занепало. Цьому теж посприяла битва під Городком за часу Хмельниччини. Великої шкоди завдала місту навала турецьких військ. У 1672 р. турецький паша Омер-Алі захопив місто та зруйнував його. У 1772 р. Східна Галичина відходить до Австрії, але Городок цісарським декретом залишається під управлінням магістрату. У 1808 р. тут діє двокласна мішана школа, де навчання проводять українською мовою. Тоді

ж Лонгин Озаркевич відкриває адвокатську контору, а неподалік костьола будує власний будинок, який стає осередком українського руху.

Комарно – місто Городоцького району Львівської області. Сама назва походить від слова «комарі», що свідчило про наявність великої кількості цих комах у заболоченій місцевості. Незважаючи на те, що виникло Комарно у XII ст., однак людські поселення тут були давно: в 1936 р. тут було розкопано курган зі знахідками, що відносяться до II тисячоліття до н.е. Перша згадка про місто припадає на 1471 р.

Одним з перших власників Комарно був боярин Митко Друцький. Пізніше власниками були Станіслав та Оттон з Ходча, з 1578 р. – Ян Милецький, а з 1590 р. – Ян Остророг. Цей список також містить імена магнатів Вишневецьких, Огинських та Лянцкоронських.

У 1473 р. король Польщі Казимир IV Ягелончик дарує Комарному Магдебурзьке право. Місто негайно скористалося привілеєм і почало розбудовуватись. У цьому ж році було закладено костел і замок. Через Комарно проходили важливі торгові шляхи на Львів та зі Львова.

Під Комарном у 1672 р. польське військо під проводом Яна Собеського, маючи всього лише 2,5 тис. війська, розгромило 10-тисячний турецький бамбул Нуреддина Сафі Гінея, звільнивши при цьому 10 тис. невільників. Про ці ворожі набіги ще й досі нагадують тут фрагменти міських оборонних валів і ровів.

У містечку нараховується 3 пам'ятки архітектури національного і 16 місцевого значення.

В Комарно знаходяться також руїни Палацу Кароліни Лянцкоронської. В міжвоєнні роки в палаці функціонувала польська школа. Але раніше в стінах палацу мешкала Кароліна Лянцкоронська, улюблена та найталановитіша дочка графа Кароля. Як виглядав ще один палац польських магнатів, зараз можна дізнатися хіба що з ілюстрацій до книги Кароліни «Wspomnienia wojenne», яку видали у 2001 р. в Польщі. Зараз палац перебуває в стані руїни. Місцеві жителі розповідають, що ще кілька років тому цей парк прикрашали альтанки, а кілька десятиліть тому – статуї (ангели роботи Вероккіо).

Кароліні Лянцкоронській, останній в роду Лянцкоронських, пощастило жити в трьох сторіччях: XIX, XX та XXI. Вона народилася в 1898 р., а померла – в 2002-му. Мала ступінь доктора філософії та мистецтвознавства, була видатним спеціалістом з італійського Ренесансу. У 1934 р. захистила докторську дисертацію у Львівському університеті, тим самим стала першою жінкою в Польщі, яка отримала науковий ступінь з мистецтвознавства, та першою жінкою, яка захистила докторат у Львівській *alma mater*. Після смерті батька отримала родинний маєток в Комарному, однак проживала більше у Львові. Протягом кількох років пані Кароліна викладала в Львівському університеті.

Біля річки Верещиці за 28 км від Львова розкинулось невелике селище міського типу на 4,5 тис. жителів – Любінь Великий. В дослідженнях істориків є посилання на XIII ст., коли, нібито, було вже відоме це поселення, яке називалося Любинегородом чи Любинцем. Щоправда, вже у 1648 р., коли місто було зруйновано татарами, а населення міста погнали в полон,

з'являється назва Любінь. І не один, а Любінь Великий і Любінь Малий. Поділ одного міста на дві окремі територіальні одиниці відбувся в середні XV ст. Так вони існують й дотепер.

У Великому Любені можна відвідати Палац Браницьких, який був відреставрований у 2006-2007 рр. Власниками цього замку були: Парави (ім Любінь дарував ще король Владислав Ягайло), потім Вільчеки, Гумецькі, Свідзинські, після яких перейшов Яблоновським. Прекрасний період процвітання Яблоновських і Любіня швидко минув. Уже у 1849 р. власником Любіня став Констант Бруніцкі, згодом його син Адольф, який, будучи власником Любіня до 1939 р., загинув у Сибіру у 1941 р. Саме за часів Яблоновських Великий Любінь і став відомий як значний сірководневий курорт. Також він став таємним портом кохання молоденької красуні Софії з Яблоновських, графині Скарбкової, і відомого тоді у львівських салонах капітана штабу Наполеона графа Александра Фредра, відомого поета, драматурга, комедіографа. Софія народжує Фредру трьох дітей і згодом стає бабцею по материнській лінії митрополита Андрея Шептицького.

А ще у Любені Великому є лікувальні джерела, які були відомі ще в далекому минулому, підтвердження чому знаходимо у численних документах з різних епох. Наприкінці XVI ст. тут була збудована перша примітивна лікарня. Однак, під час одного з татарських нападів у 1624 р. курорт був зруйнований. Лише на кінець XVIII ст. його відбудували знову. Він розвинувся, став відомий далеко поза межами краю.

Це лише незначна частина тої інформації, яку можна розмістити у матеріалах даного туру. Однак, з таким змістом історично-ностальгійний тур можна вважати конкурентоспроможним, адже, побувавши у ньому, польський турист зрозуміє, що історія його народу є цікавою і змістовною.

Список використаних джерел:

1. Восколович Н. А. Маркетинг туристских услуг / Н. А. Восколович. – М.: «Теис», 2002. – 167 с.
2. Карягін Ю. О. Маркетинг турпродукту / Ю. О. Карягін, З. І. Тимошенко, Т. О. Демура, Г. Б. Мунін: Підручник. – К: Кондор, 2009. – 394 с.
3. Любіцева О. О. Туристичні ресурси України / О. О. Любіцева, Є. В. Панкова, В. І. Стафійчук: Навч. посібник. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369 с.
4. Мунін Г. Б. Маркетинг туризму / Г. Б. Мунін, З. І. Тимошенко, Є. В. Самарцев, А. О. Змійов: Навч. посібник для студ. виш. навч. закладів: Європейський ун-т. – К.: Видавництво Європейського університету, 2006. – 1 ч. – 324 с.
5. Портер Е. Майкл. Методика анализа отраслей и конкурентов / Е. Майкл Портер; Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 454 с.